

Kracht van Sport brengt verschillende werelden samen

“Verbinding tussen sport, zorg en welzijn **levert meerwaarde op**”

DOOR ROBERT-JAN VAN 'T VELD

Ruim twee jaar geleden begonnen het Oranje Fonds, NOC*NSF en Kenniscentrum Sport het programma Kracht van Sport. Verbinding zoeken tussen de domeinen sport, zorg en welzijn en elkaar versterken, daar ging het om. Jongeren die een duwtje in de goede richting kunnen gebruiken zetten als sportcoach ook weer persoonlijke stappen en een sportvereniging neemt het voortouw in het stimuleren van talentontwikkeling bij kinderen op allerlei vlakken. Het zijn allemaal voorbeelden van hoe sport een middel is om op sociaal vlak iets te bereiken. Wat Kracht van Sport heeft opgeleverd vertellen programmaleiders Marloes Aalbers en Niels van Zeben.

Samen Sterk, Helmond

Partners: LEVgroep, samen met Stichting MAACH en ROC Ter AA

In Helmond vonden sport, onderwijs en welzijn elkaar in het initiatief Samen Sterk. In een interventie van twaalf weken helpen vrijwilligers jongeren uit hun sociaal isolement te halen. Onderwijs en welzijn verwijzen jongeren door naar Stichting MAACH, die vechtsporten aanbiedt. Ze trainen op de sportclub en worden daarna door een Samen Sterk-trainer gecoacht en geholpen op persoonlijk vlak. Via de welzijns-partner LEVgroep krijgt iedere deelnemende jongere een mentor toegewezen. De jongeren leren hun eigen kracht en talenten zien. Dit kan een opmaat zijn naar bijvoorbeeld het afmaken van hun schoolopleiding of zinvolle vrijetijdsbesteding.

“Het initiatief voor dit programma komt voort uit eerdere losse projecten op dit terrein”, vertelt Niels van Zeben van het Oranje Fonds. “We zagen in aanvragen die bij ons binnenkwamen dat welzijn en zorg de sport vaak opzoeken. Sport als middel om mensen bij elkaar te brengen bleek toegevoegde waarde te hebben. Tegelijkertijd was in veel initiatieven de samenwerking vrijblijvend, was er beperkt bereik in de doelgroep en ontbrak het aan continuïteit. We besloten om lokale samenwerking tussen sport en welzijn actief aan te jagen via een programma. Ook wilden we ervaringskennis verzamelen om sociaal sportinitiatief op een hoger niveau te brengen. De verschillende programma’s van het Oranje Fonds lopen altijd een paar jaar. In zo’n periode ondersteunen we de deelnemende organisaties financieel en met kennis en advies. Zo ontstond in 2013 ook Kracht van Sport.”

Stevige samenwerkingspartners

Het Oranje Fonds wilde dit traject graag samen met partners organiseren. Van Zeben: “Wij zijn sterk in het sociale domein en we wilden er echt stevige partijen die thuis zijn in de sport bij betrekken.” Dat werden NOC*NSF en Kenniscentrum Sport. NOC*NSF heeft een enorm netwerk en een grote achterban in de sport en kan daar veel betrokkenheid genereren. De partners trekken gelijkwaardig op om het programma gestructureerd en planmatig op te pakken. Marloes Aalbers van Kenniscentrum Sport (voorheen Nederlands Instituut voor Sport & Bewegen) is bovendien één dag per week bij het Oranje Fonds gedetacheerd. “Door nu onze expertise op het gebied van sport en gezondheid te bundelen met de ervaring die het Oranje Fonds heeft in het sociale domein, versterken we elkaar. De ervaringen die uit onze samenwerking én uit de deelnemende projecten naar boven komen zijn heel waardevol.”

Zelfvertrouwen

“Kracht van Sport is echt een programma geworden dat verschillende ‘werelden’

samenbrengt”, vertelt Aalbers. “Het was niet de bedoeling dat bijvoorbeeld één sportclub alles zelf zou doen. Die sportclub moest op zoek naar andere maatschappelijke organisaties in welzijn of zorg. Die coalitie zorgt er ook voor dat een project een stevige basis krijgt en dus duurzamer is. Een coalitie moet straks op eigen benen verder kunnen. We stimuleren ze dus om nog meer partners te zoeken. Samen sta je gewoon sterker.”

Aalbers ziet dat Kracht van Sport mensen op verschillende terreinen helpt. “Ze krijgen door samen te sporten meer zelfvertrouwen en leren nieuwe mensen kennen. Wat we ook hebben gezien in de projecten is dat jongeren na het sporten bijvoorbeeld persoonlijk worden gecoacht op andere vlakken in hun leven. School, werk, noem maar op. Ze worden gestimuleerd om mee te doen in de maatschappij en bijvoorbeeld hun school weer op te pakken of serieus werk te zoeken. Het is mooi om te zien dat geen enkele coalitie in het programma hetzelfde is. Ze hebben allemaal een ander startpunt en de deelnemers zijn heel gemêleerd. Jongeren, ouderen, kinderen met een beperking, dak- en thuislozen; het komt allemaal voor in de achttien coalities. We geven mensen hiermee de kans om weer mee te doen en het zijn allemaal voorbeelden die de waarde van dit programma duidelijk maken.”

“Wat we ook zien is dat zowel organisaties als vrijwilligers hier ongelooflijk veel van leren”, verzekert Van Zeben. “De mensen van een sportclub hebben een andere cultuur dan welzijnswerkers en ze moeten dit wél samen roeien. Vrijwilligers hebben in de initiatieven een cruciale rol en ook zij leren omdat ze met elkaar samenwerken. Het geeft soms conflicten, maar vaak komen ze er sterker uit. We coachen de organisaties hier ook in. We bieden workshops aan, gaan bij hen langs en stopten ze in de spreekwoordelijke *pressurecooker* bij de start van het programma om een plan en strategie in elkaar te zetten voor hun project. Zo kunnen ze snelle, concrete afspraken over samenwerking maken en wordt onderling vertrouwen gekweekt. Dat zijn

Niels van Zeben:
“Sport is een heel mooi middel om op sociaal vlak vooruitgang te boeken. Wij zijn blij dat we met dit programma iets dat incidenteel al gebeurde op structurele wijze flink hebben weten te stimuleren”

boeiende processen. In enkele gevallen viel de coalitie uit elkaar. Dat geeft niet. Het kan een conclusie zijn, dat een bepaald idee of een samenwerking niet werkt.”

Moeilijke periode

Na twee jaar Kracht van Sport is Van Zeben heel tevreden met het programma. “We zijn in een moeilijke periode begonnen. Er kwamen vanuit de overheid zoveel nieuwe regels af op de zorg- en welzijnssector. Dat gaf al veel druk in het dagelijks werk in die sectoren. Dat je dan ziet dat ze hun schouders onder een programma als Kracht van Sport willen zetten, is natuurlijk prachtig. Anderzijds leren ook wij veel van Kracht van Sport en nemen dat mee naar onze andere programma’s. Die coalitievorming bijvoorbeeld is een sterk punt geble-

Fathers in the game, Rotterdam

Partners: Platform voor Participatie en Burgerschap in Rotterdam e.o., samen met American Football Club 010 Trojans en Stichting Al Jisr

Wonend in Nederland spelen voor veel mannen van niet-westerse afkomst issues op het gebied van opvoeding en emancipatie. Er is vaak sprake van een kloof tussen vaders en zonen. De vaders zijn niet meer in staat een rolmodel te zijn en de jongens hebben moeite met discipline en regelmaat. In het initiatief Fathers in the game spelen de vaders en zonen samen flagfootball. Door samen te sporten én dingen met elkaar te bespreken, verbetert hun onderlinge band, hun zelfvertrouwen en de gezinssituatie. Uiteindelijk worden de deelnemers ambassadeurs en gaan zij zelf sportactiviteiten organiseren.

ken. In andere programma's van het Oranje Fonds zijn het vaak individuele organisaties die we steunen; ook die kunnen juist in een coalitie hun krachten bundelen. Dat gaan we ook in andere programma's meer stimuleren."

"Het programma Kracht van Sport stopte officieel begin 2016, maar dit jaar blijft nog een 'landingsbaan' voor de lopende projecten", vertelt Van Zeven. "De coalities kun-

nen dus nog met vragen en advies bij ons terecht en we houden sowieso contact met ze. Een aantal van hen steunen we bovendien nog met een vervolgbijdrage. De opgedane kennis en ervaring leggen we vast in factsheets en delen we met het veld, zodat nieuwe initiatieven hiervan kunnen leren. En uiteraard kunnen nieuwe initiatieven altijd een verzoek om een bijdrage indienen."

Marloes Aalbers:
"Ook de mensen van de sportclubs en uit zorg en welzijn leren veel van deze vorm van samenwerking"

De organisaties achter Kracht van Sport

Het Oranje Fonds

Het Oranje Fonds steunt met kennis, geld en contacten sociale initiatieven die ervoor zorgen dat mensen elkaar ontmoeten, minder eenzaam zijn, begrip krijgen voor elkaar en zich inzetten voor een ander. Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima zijn beschermgepaar van het Fonds. Het Oranje Fonds is naast vele programma's en campagnes onder andere bekend van de brede publieksacties NLdoet en Burendag.

Kenniscentrum Sport

Kenniscentrum Sport zet zich in voor de toepassing van praktische en wetenschappelijke kennis op het gebied van sport en bewegen. Door samen te werken en kennis toe te passen ontstaan weer nieuwe inzichten en wordt wetenschappelijke kennis gevalideerd en verrijkt. Met deze kennis kunnen we de economische en maatschappelijke impact van sport vergroten.

NOC*NSF

Sport inspireert en sport verbindt. Sport levert een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van de samenleving en ieder individu. Vanuit deze kracht van sport wil NOC*NSF als Nationaal Olympisch Comité, en als dé Nederlandse belangenorganisatie van de georganiseerde sport, de sport in Nederland op olympisch niveau brengen.

Kracht van Sport in cijfers

Doel

De maatschappelijke en sociale betekenis van sport vergroten en daarmee de samenhang van en betrokkenheid bij de maatschappij vergroten.

Resultaten

- 18 coalities van lokale partijen;
- inzet van uiteenlopende sporten met diverse doelgroepen;
- met hulp van 1.250 vrijwilligers;
- 4.500 deelnemers in 5 buurtprojecten;
- 1.410 deelnemers in 13 doelgroeprojecten;
- ondersteuningsaanbod voor coalities met 13 inhoudelijke en procesmatige trainingen en workshops;
- 1 weekend en 4 dagen met uitwisselingsbijeenkomsten voor coalities;
- 2 grote open kennisdagen voor externen;
- partners: Oranje Fonds, NOC*NSF, Kenniscentrum Sport.